

Шандрівська О., к.е.н., доц.
 НУ «ЛП», м. Львів, Україна

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ ГІБРИДНОЇ АГРЕСІЇ

Вступ. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та процеси глобалізації, що ведуть до позитивних зрушень в економіках країн, активна фаза реалізації концепції Industry 4.0 стають передумовами загострення регіональних комунікативних протистоянь та деструктивних інформаційних впливів, які чинять значний вплив на соціально-економічне становище держави та забезпечення її інформаційної та економічної безпеки.

Окреслені тенденції інформатизації, що носять амбівалентний характер, обумовлюють розширення інформаційно-комунікаційного простору вітчизняних підприємств, та відповідно, ускладнюють зміст, перелік, складність ідентифікації та відбиття інформаційних, в т. ч. кібезагроз, які серед іншого активно поширюються РФ. Недостатній рівень напрацювань в галузі методичних засад ідентифікації та оцінювання інформаційної безпеки підприємств, спричинені активізацією та непередбачуваністю інформаційних викликів сучасності, вказують на актуальність теми дослідження.

Основна частина. Сучасні реалії українського інформаційного простору, що характеризуються гібридними загрозами, поширенням інформаційної, політичної експансії та агресії з боку окремих олігархічних груп та держав, ставлять на порядок денний питання гарантування інформаційної безпеки підприємств в українському інформаційному просторі та стають пріоритетними стратегічними завданнями держав в системі глобальних інформаційних відносин (табл. 1). Так, нагальну актуальність питань забезпечення інформаційної безпеки засвідчують серед інших показників Індекс кібербезпеки та рівень цифрового розвитку деяких країн, обраних для цілей компаративного аналізу (табл. 1).

Таблиця 1

Індекс кібербезпеки деяких країн та рівень цифрового розвитку (2019)

Ранг	Країна	Індекс національної кібербезпеки	Рівень цифрового розвитку, %	Відхилення
6	Франція	83,12	79,06	4,06
10	Німеччина	80,52	81,95	-1,43
13	США	79,22	82,33	-3,11
21	Польща	70,13	66,59	3,54
23	Грузія	64,94	59,66	5,28
25	Росія	64,94	67,49	-2,55
28	Україна	63,64	58,10	5,54

Джерело: систематизовано на основі [1]

Застосовуючи компаративний аналіз, до уваги обрано ряд країн до порівняння, які представляють інтерес з точки зору оцінювання рівня національного кібернетичного захисту у цих країнах. Зокрема, за цим індексом Україна посіла 28 місце зі 151 країни (до прикладу, у 2018 р. – 26 місце зі 131

країни), що свідчить про достатньо високі напрацювання у напрямі реалізації політики кіберзахисту та цифрового розвитку. РФ, яка веде гібридну війну проти України, хоча і спеціалізується на поширенні гібридних загроз на країни Європи, Велику Британію, Центральну Азію, Середземномор'я та Африку, інші регіони світу, у рейтингу займає лише 25 позицію.

Слід зазначити, що в Україні активно розвивається сегмент забезпечення інформаційної безпеки та її інфраструктурне забезпечення. Серед її складових, зокрема, тільки у сфері кіберзахисту слід виділили підрозділи Служби безпеки України, Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України, Департамент Кіберполіції Національної поліції України, фахівці Апарату РНБО України тощо, що вказує на системний характер підходів щодо захисту інформації. До прикладу, у табл. 1 подана інформація щодо аналізу кількості порушень параметрів телекомунікаційних мереж України за зверненнями правоохоронних органів, що опосередковано вказує на факт порушення безпеки в кіберпросторі, кількість реєстрацій в домені UA, що є національним доменом верхнього рівня для України, який делегується власникам прав на торговельні чи торгові марки, та вказує на поширеність їх у Інтернет-просторі та кількість підприємств з доступом до мережі Інтернет, що сукупно дозволяє ідентифікувати динаміку розвитку присутності підприємств у Інтернет-просторі та підходи до забезпечення їхньої безпеки.

Таблиця 2

Аналіз динаміки присутності українських підприємств у Інтернет-просторі за 2010-2018 рр.

Рік	Кількість реєстрацій в домені UA, од.	Кількість порушень параметрів телекомунікаційних мереж (за зверненнями правоохоронних органів), од.	Кількість підприємств з доступом до мережі Інтернет, од.
2010	534579	268666	43847
2011	611387	296200	42854
2012	690925	673992	41946
2013	665380	156344	42464
2014	639540	152349	40111
2015	552956	396588	40474
2016	558056	305633	27907
2017	555580	824548	39582
2018	539716	369710	43303
2018/ 2010, %	100,96	137,60	98,76

Джерело: систематизовано на основі [2]

Неоднозначність трактувань об'єкту інформаційної безпеки, ієрархічного упорядкування зв'язків між її елементами в структурі інформаційного середовища дозволило представити авторське бачення та концептуальну модель змісту інформаційної безпеки підприємств в умовах поширення гібридної агресії з боку РФ, як одного з найактуальніших інформаційних викликів сучасності (рис 1).

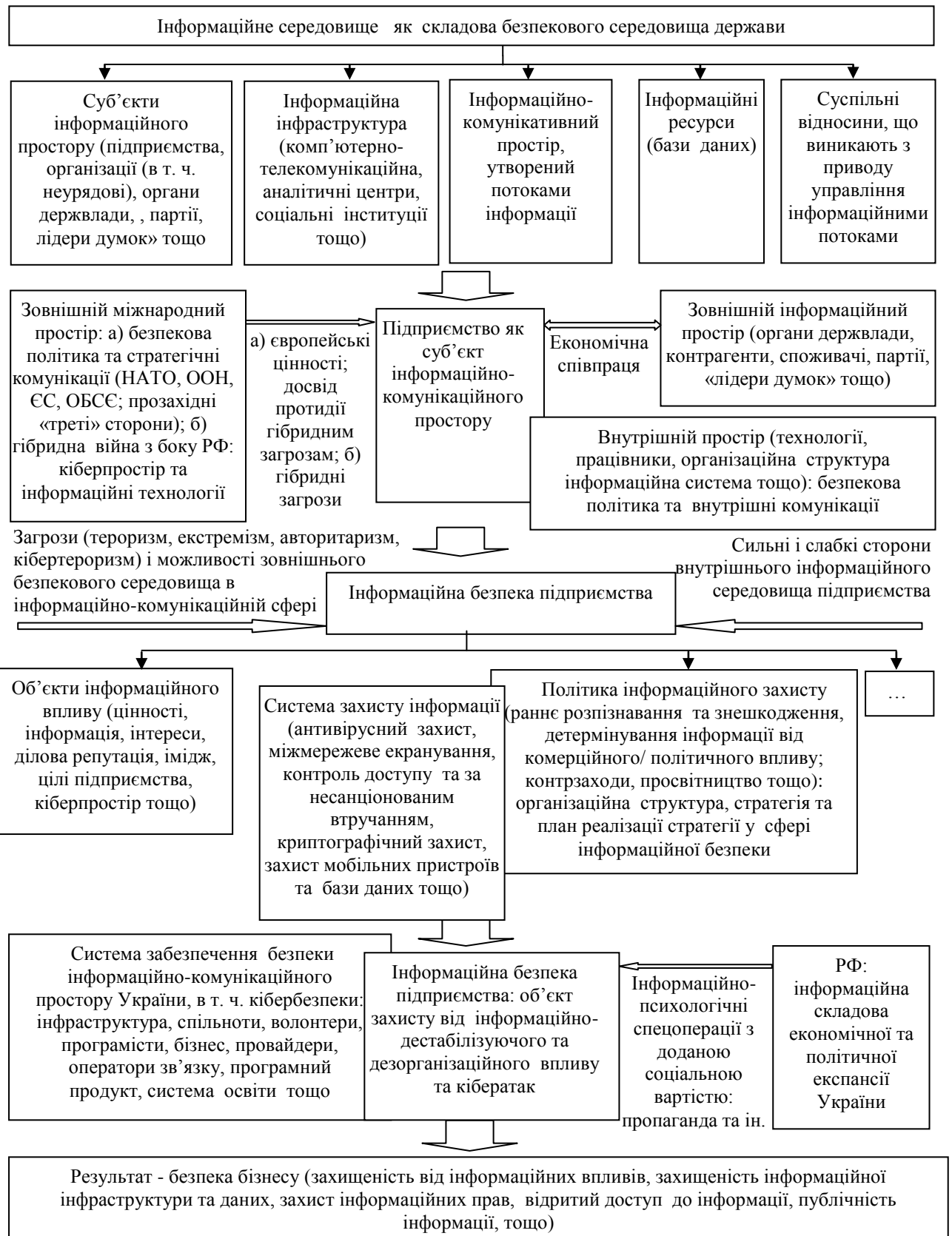

Рис. Концептуальна схема змісту інформаційної безпеки підприємства в контексті активізації інформаційних викликів (власна розробка)

Висновки та пропозиції. Гострі інформаційні виклики сучасності - стрімке поширення Індустрії 4.0 в умовах поширення гібридної її агресії з боку РФ проти України вимагають системного управління інформаційною безпекою з пріоритезацією превентивних заходів щодо ідентифікації, недопущення чи усунення шкідливого інформаційного впливу щодо інтересів підприємств України. Пріоритет у цій царині слід надати формуванню державної політики забезпечення інформаційної безпеки українських підприємств.

Використана література:

1. NCSI logo [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ncsi.ega.ee/ncsi-index>. Дата звернення: 30 січня 2020 р.].
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua> [Дата звернення: 10 січня 2020 р.]

Шостак Л к.е.н., доц.
Східноєвропейський національний
університет імені Лемі Українки,
м. Луцьк, Україна

КАПІТАЛОТВОРЧА ФУНКЦІЯ В СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Можливості здійснення підприємницької діяльності можуть бути реалізовані в тому випадку, якщо власник ефективно розпоряджається вкладеним капіталом. На практиці капітал того чи іншого підприємства розглядається як щось похідне, тобто як показник, що виконує другорядну роль. При цьому, на перше місце, як правило, частіше виноситься безпосередньо сам процес діяльності підприємства. Однак, саме капітал об'єктивно є основою виникнення і подальшої діяльності підприємства, оскільки отримання доходу і прибутку як цільова функція виробничих процесів характеризує ефективність його використання.

Слід зазначити, щ протягом декількох століть представниками різних економічних шкіл капітал вивчався і розглядався з різних позицій і в різних проявах.

Розгляд змістовних характеристик сутності капіталу з точки зору його впливу на розвиток корпоративного сектору вітчизняної економіки свідчить про те, що він, по-перше, є об'єктом ринкових відносин, власності та розпорядження, інвестиційної привабливості і загалом економічного управління; по-друге – він надає можливості вкладання накопичених коштів в різні напрями підприємницької діяльності, використання накопичених коштів в альтернативних формах та активізації залучення накопичених коштів в економічний процес.

Головною властивістю капіталу, як підтверджує теорія і практика, є те, що він характеризується чистою продуктивністю. Оскільки чиста продуктивність має бути позитивною величиною, то доцільно вибрати спосіб виміряти її кількісно. Для цієї мети необхідно використовувати показник річної норми відсотка. Чистою